Brassó, 1892. VIII. évfolyam, 1461-ik szám. Kedd, deczember 6.

Bérmentetlen levelek el nem fogadtatnak.

Előfizetési árak:
Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:
Egész évre . . 7 frt — kr
Félévre . . 3 " 50 "
Negyedévre . . 1 " 75 "
Külföldre egész évre 20 frank.

Egyes szám ára 5 kr. a kapható a kiadóhivatalban s Gross Gusztáv lottókollektorsjában.

BRASSÓ.

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

Az E. M. K. E. brassómegyei választmányának és a Brassói Magyar Polgári Körnek hivatalos közlönye.

Hirdetések tétetnek a kiadóhivatalban.

Hirdetések díja:
4 hasábos garmond-sor vagy annak helye 5 kr. Nagyobb és többszöri hirdetésekné kedvezmény. Minden egyes hirdetmény után még illeték 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nyilatkozatok bélyegmentesen.

Hirdetések és Nyilatkozatok díjai előre fizetendők.

Megjelenik hetenkint háromszor: kedden, csütörtökön és szombaton.

Szerkesztőségi iroda
Brassó, Kolostor-utcza 26. szám alatt, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.

A szerkesztőért felelős:
FEJER VILMOS.
Kéziratok vissza nem adatnak.

A lap kiadó-hivatala:
Brassó, Kolostor-utcza 26. sz. a.
ide küldendők az előfizetési pénzek és hirdetések díjai.

Földmivelésügyi reformok.

A napokban megy szét a földmivelésügyi miniszternek nagyterjedelmü jelentése, mely hü képét fogja nyujtani e kiváló fontosságu resszort tevékenysége és fejlődésének. Lesz alkalmunk s éni is fogunk vele, hogy részletesen ismertessük és beható kritika tárgyává tegyük e jelentést. Addig is azonban, mig a könyv elénk kerül s annak gazdag anyagáról tájékozást szerezhetünk magunknak, egy általános pilantást óhajtunk vetni a földmivelésügyi tárcza mostani vezetésére s arra a nagy munkára, melyet Bethlen András gróf előkészitett s mely már igen közel jövőben a földmivelési tárcza körében az egész vonalon megindul.

A reform-akczió, melyet Bethlen gr. földmivelési miniszter, kezdeményezett, két szempontból érdemel különös figyelmet. A földmivelési tárcza körében még a mult évtized folyamán is, csak általános elvek és jelszavak képezték a tevékenység alapát s a szakkörök és a szaksajtó, bár elismerte azok fontosságát, de váltig azt hangoztatta, hogy nem felel meg a mi mezőgazdasági viszonyainknak ez az általánositás és mind erősebben követelte azt az irányt, mely a detailmunkának épp oly vagy tán még nagyobb figyelmet szentel.

Bethlen András gr., a mint tárczáját átvette, meg- és átértette a kivánalmakat s programmja a mezőgazdasági kisebb ügyek és apróbb érdekek ápolását is felölelte oly módon, hogy azok a tárczája körébe eső egyébb teendőkkel szerves és befejezett egészet képezzenek. Ezzel a helyes eszmével kivánt s kiván ma is valójában megfelelni a földmivelésügyi tárcza ama feladatának, hogy hazánk mezőgazdaságának minden ágát emelje. Hogy ezt a detail munkát valóban megkezdte s hogy annak már is szép eredményei mutatkoznak, az kiviláglik azokból a rendeletekből, melyek a gazdasági mellékágak intensiv felkarolására kiadattak s melyek gazdakörökben élénk visszhangra és követésre találtak.

De Bethlen András gr. e detail-munka mellett nem feledkezett meg arról, hogy mit várnak tárczájától a magasabb mezőgazdasági érdekek. Szerves rendszerbe ölelte fel az egész reform-akczió, mely minden egyes birtokos osztály szükségleteire ügyet vet, mindegyikuek megkiváná adni azokat a feltételeket, melyek boldogulására elengedhetlenek.

Méltányolva az egyes birtokos osztályok külön-külön és jogos érdekeit, specziális eszközökkel kiván azoknak eleget tenni. Igy a kisbortokosokat fölleg a mezőgazdasági mellékkeresetekére ösztönzi s ebben kivánja támogatni, midőn a méhészet, fa- és gyümölcsfatenyésztés, baromfitenyésztés stb. mellékágak felkarolását nemcsak ajánlja, de a tárczája rendelkezésére álló eszközökkel közre is hatni kiván azok intensiv fejlesztésére.

Nagy horderejünek igérkezik az a terve, mely a farm rendszer élteheléptétésével egy egészséges, életképes középpazda osztályt kiván teremteni abból az óriási, intelligens gazdatiszti osztályból, melynek eddig nem volt megadva a lehetőség arra, hogy önállósitsa magát és saját személyes érdekei által ösztönöztessék mezőgazdasági élettünket regenerálni. Bethlen András grófnak ez a terve, mely az összes körökben, főleg pedig a magas kérlursnál nagy tetszésre és buzditásra talált, hivatva lesz egy oly tényezőt létesiteni, mely nemcsak legbiztosabb és legszilárdabb alapját fogja képezni mezőgazdaságunk fellendülésének, de a vidéki tarsadalmi és közigazgatás terén is érezhetni fogja üdvös hatását.

Természetes, hogy a nagybirtokosság érdekei ezentul is kiváló és annak jelentőségét megillető figyelemben fognak részesülni. A vizszabályozás, talajjavitás stb. továbbra is és az eddiginél mélyrehatóbb gondozásban részesülnek.

Mindezekben természetes, hogy az illető gazdasági existenczák támogatására, jóakaratára a fölleg értelmiségére számit a miniszter. Mert mindezeket s számos egyéb fontos dolgot, pl. hitel- és fogyasztási, termményeladási szövetkezeteket stb. az állam magában nem csináltatja meg. Csak a kereteket jeloli ki, megadja a direktivát a a tőke telhető támogatást, de a gazdáknak aztán saját erejükből kell megteremteni azt, a mire alkalom és mód nyujtatik nekik. Bethlen András gr. mindez ideig való működésén meglátszik az a fóczél, hogy lehetőleg olcsó és könnyen rendelkezésre álló eszközökkel minden osztályon segitsen.

A már felsoroltakon kivül, melyek csak közvetve igénylik az állam beavatkozását, Bethlen András gr. a direkt törvényhozás utján specziális állami feladatok megoldását is tüzte ki. A mező-rendőrségi törvény s az állategészségügyi reform, a nagy országos reformmal kapcsolatosan fognak megvalósulni s megvalósulhatásuk elő is van már teljesen készitve.

Az a lelkiismeretes és minden térre egyaránt kiterjedő figyelem és munka, melyet minden tényezőnek alkalma volt eddig is észlelni s az az egészséges terv, melynek alapján Bethlen András gr. földmivelésügyi miniszter a mezőgazdaságnak számos függő és életbevágó kérdéseit meg akarja oldani: nyerték meg számára nemcsak a politikai tényezők, de az egész birtokos osztály elismerését és őszinte rokonszenvét.

Sorakozz!

Bécsből irják a „P. C."-nek:

„Rövidlátás, sőt több ennél, önvakitás lenne, ha Magyarország nem akarná észreveuni azt a ligát, mely itt a világossággal ellenséges elemekből alakult a szabadság, egyenlőség és testvériség ellen, és a modern kor e megszentelt elveinek hordozója, Magyarország ellen és a melynek már-már sikerült a német és szabadelvű elemet a birodalmi tanácsban az ellenzéki kisebbségbe szoritani. A Magyarország és a szabadság elleni gyülölet, valamint a monarchiában a dualismus elleni harcz zászlójához, melyet Schwarzenberg herczeg a napokban bontott ki a birodalmi tanács képviselőházában, feltétlenül csatlakozik a házban minden feudalis, ultramontán, cseh, szlovén, szerb-horvát és antiszemita, és a lengyelek, mint a mérleg nyelve a felsoroltak és a Magyarország és a dualismus elleni gyülöletben egyesült elemek közt egyrészt és a német szabadelvű párt közt másrészt, döntésre felszólittatvan, vonakodik nyilt kosliczióba lépni ez utóbbiakkal s ezzel egy, legalább a közgyi alapot biztositó többséget lehetőtévé tenni.

TÁRCZA.

Lina.

Történet a budapesti népéletből.

Irta: R.

I.

— Megölöm! — orditá Béni mester s faragó szekerczéjével ujtat ütött a benyiló ajtajára, hogy az nyomban letört a ragaszt-járól s roppant robajjal a földre hullott.

A mint vérben forgó szemekkel, kezében az tőtésre emelt szekerczével, belépett a kamrába: a Lina lány állott előbe s megfogta a gyilkoló szerszámot:

— Mit akarsz, apám?!

A homályos benyilóban, a földre vetett ágyon egy vézna kis asszony tekintt s lassu nagy szemeivel kimondhatlan rettegést tejszett ki. — Hevenyészett, szakvaszon takarója alól ujszülött gyermek, kékes-vores hajnélkili teje bukkant elő.

Még nagyon korán volt s a sötét tárgyakat valami serczegő fagygyugyerta világa válaszká el egymástól, halvány határozatlan körvonallal. Mosó teknőben, langyos vizben álló ruhák gőzöltek; a padmalyról száritó kötél lógott; 1—2 kis ing s bábunak való horgolt fejkötők voltak rá teregetve.

Béni mester a hideg rázta és a sze kercze is tánesolt kezében, a mint a Lina leány felgyürt ujjakkal, a mosástól még gőzölgő karral megfogta a szerszámot s kitusz-kolni igyekszenek édes apját.

Egy mulyának látszó, kis öregasszony rohant most be a homályos kamrába, végtig nézett a jeleneten, mig tekintete a tőlön nyugó asszonyra s a sirni kezdő porontyra esett. Egyszerre fakadt sirásra s nevetésre és kikapta a ficzánkoló ujszülöttet anyja mellől — :

— Hé, ezt meg kell fürdetni! — szólt és kirohant a konyhába.

A kis vézna gyermekképü asszony kinyitotta ajkait s beszélni akart, de nem tudott.

Kezeit felemelve, egy vonagló mozdulattal — kérte vissza gyermekét

Künn a konyhában vizlocsanás hallatszott: a mosónőnukjátt fürdetés s hangos-vidámas karatyák, beszélt a kis pórtékával:

— Ecsém, mondd csak: ki az apád . . .

Béni mester lecsavarta a szekerczét, fejét kezeibe temetve, elfojtott hangon ismétlé a kérdést:

— Ki az apja?

Az anya behunyta szemeit s mig annak pillái alól a könnyek egyre hullnak, alig hallhatólag suogá:

— S e n k i!

Lina tagadólag intve fejével a tulesigázott gyülölet hangjan odaszólt ajjának:

— Hát a kedvenczed, Flóris az nes . . .

Béni mester szemeit elfutotta a vér s marokra fogva a szekerczét, felordított.

A Lina lány megsimogatá hugának vérjetöktől gyöngyözö homlokát — :

Hagyd el, bizad reám, majd elvégzem én . . . I szólt elfojtott, de erőteljes hangon s a szekrényből kiakasztva ünneplő ruháját, öltözködni kezdett.

Karjai, melyeket csuklóig szőtt a nap, összezett, megdurvitott a munka: felül fehérek s gombolyhek voltak. Csak egy-egy jobban kifejlődött izom vallott a munkás lányra, ki hajnaltól napestig ott ül az ölomgőzös, sötét nyomdában s a mennyire szük, a fáradtságtól zihaló mellétől telik: egy nap ugy mint más nap, énekel, dudorász s naponta 80 krajczárért vonaloza azokat a vaskos könyveket, melyekben egykor a bankár milliómos tételei ragyognak . . .

Még egyszer megigazitá szőke hajfürtei s az ablakban ülő egyetlen egy eserép virág bimbajat leszakaszta, telt keblére tüzé.

Megcsókolta a betegágyast s igy szólt hozzá:

— Apát hozok a gyerekőnek, vagy . . . De lehet, hogy vissza se jövök többé . . .

A mosónő — fölkezével az ujszülöttet pólyázva — intett utána — :

— Te Lina, valahogy el ne maradj, a doktorék 12 ingét még márma ki kell öblögetni . . .

Lina kilépett az utczára. Már reggeli 6 óra volt s a szomszéd hajógyár munkási kőhcselve, rekedt hangon beszélgetve ózonlöttek a munkára.

A mosónő leánya fürkészőleg nézett szét a zajongó tömegben. Egyszerre elpirult, térdei megrogyganak s odagyökerezett állóhelyébe.

Flóris az ács hatalmas alakját pillantá meg az utcon. Egy éptlő kut fiaálványa mögött egy leánynyal enyelgett. Csengő kacagása s a lánytól kapott csók csattanása ide hallszott hozzá a mázas s méreg marva, égetve futott vé ig rajta. Feje ezédült, szive elszorult a dühtől s alig tudta testét tovább vonszolni. De midőn szapora lépésekkel látta közeledni a legényt: erőt vett magán s mosolygva, kacéran, szép testét risalva kacsintott feléje:

Flóris már messziről intett neki a átkiáltott az utczán — :

— Hová lekom!?

— Elmegyek szeretőt keresni!

— Hát itt vagyok én . . .

— Jöjjön ide, kezet rázni! Vagy maradjon ott a hol van, hanem estve eljöjjön a táncziskolába . . .

— Ott leszek.

— Meglássuk! — szólt a leány s a carkj gyógyszertár ajtaját épen a perczben megnyitó segédre mosolygott . . .

(Folyt. köv.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Gróf Taaffe, egy kétségtelenül loyalis és a reakcziótól idegenkedő, de az ő „kibékítő" eszméjébe mélyen belekeveredett, a korszellem szabadelvű követelményeivel szemben az közönyös államférfi, kinek ezenfelül hiányzik a messzetekintése, kezdeményezése és erélye, a dolgokat is szörnyű nembánomsággal ongedi történni s a helyett, hogy erélyesen beavatkoznék, mohamedán közönbösséggel a kizmetre bízza az alakulást.

Ő, a saját személyét illetőleg, respektálja a dualizmust; ha lehetne, szívesen a korona már rég elejtette volna, ha még oly kedvelt is az udvarnál. De nem respektálja a parlamentárizmust és a helyett, hogy komolyan gondokodnék egy szilárd többségről, nagy erőmo telik benne, ha lázjár, hogy az nem jön létre, hanem esetről-esetre összeszedelődökdik, ha épen valamely törvény megszavazása végett szüksége van rá.

A parlamentárizmusnak az a nem tisztelése a kormányfő részéről sokkal veszedelmesebbé teszi a dualizmus elleni lázas üzelmét, mint az különben a saját erejéből lenne. És itt Ausztriában a helyzet minden szabadság- és haladásbarát elemhez a legsürgősebben intézi a figyelmeztetést, inti az 1867-iki kiegyezés minden barátját, hogy gyülekezzenek, ejtsenek el minden külön hajlamot, törekvést és munce-irozást, és azt pháanxban csoportosuljanak a szabadelvűség és a dualizmus zászlója körül.

A szabadság és a dualizmus ügyére va lóban nagy szerencse, hogy sikerült dr. Weckerle miniszterelnök győzelmes eksszolásának a vizsláy magát, mely egy szerencsétlen fölerőltetés folytán csempésztetett a szabadelvű pártba, kitaposni még miéltt megfogamzott az a tóldben.

Soha nem volt sürgősebb szükség, mint ma-nap, hogy Magyarországon egy nagy, szórosan zárt párt teljes, zavartalan erőben álljon fenn, mely képes legyen győztesen elhárítani minden kivülről jövő támadást Magyarország önállósága és múltósága, tekintélye és szabadelvűsége ellen. De soha nem volt sürgősebb szükség az sem, mint most a magyargyülölök elvetemedett fellépése után az osztrák képviselőházban, hogy Magyarországon azok is, a kik az 1867-iki közjogi alap ugynezett „fejlesztését" valasztottak jelszavuknak, felhagyjanak az alap ellen az ostrommal, a mely csak gyöngíthetí, meginghathatja azt minden jó szándékuk mellett is. Az 1867-iki kiegyezés támadásinak talán a jelen időkben is lenne értelme azok részéről, a kik nem akarják a szorosabb szövetséget Ausztriával, a kik nem bánnák Ausztria szétbomlását, mert nem tudják felfogni, menyire nélkülözhetlen Magyarország virulására, sőt fennállására egy szabad, akkotmányos, erős Ausztria létezése, mely kévésé van biztosítva a saját belkés fejlődésünk, ha nem képozzük integráló, mérvadó alkatrészét egy nagyhatalomnak.

A nemzeti párt, ebben kétkedni bűn lenne, a szabadelvű párthoz hasonlóan biztosíta akarja Ausztria-Magyarország nagyhatalmi állásának, a monarchián belül a dualisztikus rendnek fentartását. De akkor kerülnie is kell mindent, a mi a dualizmus hálóos ellenségeinek malmára hajtaná a vizet, az 1867-iki kiegyezés elen irányzott, az ő módjuk szerint „fejlesztő" agitacziójukat elősegítené. Ha mindenekelőtt és mindenekfölött arról van szó, hogy a létezőt megóvjuk, hogy a közös külső ellenség ellen egyesüljünk. Nem kell kressinyeni a veszélyt, mely Ausztria feudális, ultramontán, nemzetiségi és akasztófát érdemlő demagogiája fellé nemcsak Cislajtánia, hanem Magyarországot is és főleg a szabadságot és alkotmányosságot fenyegeti. Büntetendő öntulbocsátásból nem szabad időt engedni a sárkányvetésnek, hogy kikelhessen s megérlelhesse mérges gyümölcsét. Erélyes lábbal ma még szét lehet taposni; később nagyobb, költségesebb, talán véres megerőtetésre lenne szükség az elszabadult fajzat lektrdésére.

Magyarország 1867-ben alapfeltételül tette a kiegyezésnek, hogy Ausztriában alkotmányos viszonyok uralkodjanak; joga, sőt kötelessége ébren lenni az ellenkező ellen. Miután azonban belső osztrák viszonyokba Magyarorszag ne avatkozzék s avatkozni nem is akar, az egyetlen eszköz a reakczióinárius esbetőségek visszaraszítására, melióit azok konkrét és közjogi tekintetben kézzelfogháatlag Magyarország ellen fordulnak, a tulajdon imponáló magatartása, az észes szabadelvű, kiegyezéshű erők szorosa összefoglalása egy hézagtalan, zárt phalanx-ská."

Válasz Benedek Gyula urnak a 140-ik számban megjelent „nyílt válaszára".

Benedek ur, miután siskája, helyesebben alczája leránva van, hősként, és miben őt nem vagyunk megszokva látni: az alkalommal kényszerült *„nyílt sisukkal* lépik fel s védelme s támadása abból áll, hogy előbb igen szépen megdicséri maga-magát s aztán — miután az általunk felhozott tényekat megczáfolni nem tudja, — azokon nagy könnyen azzal esik tul, hogy „rágalmaknak", minket pedig „egyszerű rágalmazóknak nyilvánít, csupán azért, mert magunkat meg nem neveztük.

Mi ezen felette praktikus és kényelmes védelem első részét: az ondicséretet illeti, hogy t. i. Fogarasmegyében Benedek ur előli küzdött, a hazafias czélokért küzdök sorában s küzdení fog jövőben is *„még pedig önzet lenül s minden önérdek nélkül".* Mind ez nem egyéb, képzelődéseken alapuló a tettek és tények által fényesen agyonczáfolt öndicsérétnél; mert ha a „hazafiság" — mint B. ur is mondja — „csak tényekben és nem kérkedő szavakban nyilvánul", akkor B. ur — ezen saját mértékével szemben is — nagyon gyenge hazafi, mert az ő tényeiben csak annyi nyilvánult, hogy egynehányszor kormánypárti programmal, kormánypárti képviselőjelöltnek feltolta magát, de aztán mindig — *természetesen költségei kelli kártalanítása mellett* — visszalépett; vagy, ámbár figyelmeztetve lett, hogy azt egy ily nemzetiségi megyében tennie hazafiui bűn, az ellenzéket hozta roman zászlók alatt nyakunkra. Hogy pedig a „magyar közmurelődésért" mit és mennyit áldozott, azt nem tudjuk, de hogy Fogarasmegyében magyar közmuvelődés tulajdonkép — fájdalom — nincs, az már igaz s ezt tudjuk.

A jelenlegi „tettekben" és nem szavakban nyilvánuló nagy hazafiságit pedig ónmaga illusztrálja és jellemzi nyíltt válaszában azzal, „hogy a vármegyei *román* (sic!) közgyűlésben felszólalásai *a román testvérekneli is több ügyben visszhangra találtak".* Ebből tehát a saját bemondása után is megtanuljuk: hogy Benedek ur román megyei közgyűlésekbe jár s felszólalásai román testvéreinel több ügyben visszhangra találnak; már pedig elhiheti B. ur, hogy a mai viszonyok között, nincs olyan — bármily mérsékelt — magyar ember, kinek szívéből jövő hazafias felszólalásai a román testvérekneli visszhangra találjon meg csak egyetlen egy ügyben is, a kinek pedig, mint saját beismerése szerint B. urnak, több ügyben tett felszólalásai találnak náluk most visszhangra, ez nem arról tanuskodik nál B. ur abból levonni akar, hogy t. i. „az igazság érzete. Ket is áthatja" hanem megfordítva, hogy t. i. *Benedek urat nem hatja át a hazafiság érzete,* s annál kevésbbé, mert B. ur felszólalásai, nem mint ő egy tag köpenyeg alatt mondja: a román testvéreknél; hanem B. ur szövetséges társai Lukácsiu-féle popáknál, Ratiu-féle ügyvédeknél s olyan tulzók s igazságtoknál s az oláh liga nyiltan beismert tagjainál talál több ügyben visszhangra. *Már pedig, ha van magyar ember, kinek csak egyetlen egy felszólalása, ilyen román testvéreknél találi visszhangra, az lehet minden más — csak magyar nem!*

Mi pedig azon kényelmes ügyédi vé; dekezését illeti, hogy az általunk felhozott tényeket „közönséges rágalomnak" nyilvanítja csak azért, mert magunkat nyilvánosan meg nem neveztük, csak annyit jegyzünk meg, hogy tényeknél nem az a kérdés, hogy ki mondja és hozza nyilvánosságra azokat? hanem egyedül az, *hogy a felhozottak megfelelnek-e a valóságnak; azaz tények-e, vagy sem?* és azzal, ha a tényeket valaki, „közönséges rágalomnak" nyilvanítja csupán azért, mert az, ki azokat nyilvánosságra hozta, — magát meg nem nevezte. — megczáfolni a legtárolabbról sem lehet; minadddig tehát, míg B. ur az ellene felhozott tényeket — nemcsak azzal, hogy egyszerűen „közönséges rágalomnak" keresztelí, hanem ellenkező tényekkel és adatokkal meg nem czáfolja, — azok bizonyítottaknak tekintendők s annál is inkább, mert mi B. urnak egy nagyon könnyű czáfolati módot nyujtunk ez által, hogy kinyilvánítjuk, miszerint mi ezen lap 138. számában megjelent czikket, Fogaras vármegye magyar s német ajku bizottsági tagjai legnagyobb része nevében irtuk, ha nem is irattuk, az jód rövidségre s faradság kimélése tekintetéből mindnyájukkal alá, s ha Benedek ur ezen 80 magyar és német ajku bizottsági tagok közül, annak csak egy tized részét, tehát csak 8-at fog találhatni, ki azon czikkben általunk felhozott tényeket valóságnak, s rágalomnak nyilvanítja, akkor elfogadjuk, hogy az ezen czikkben felhozottak csakugyan „közönséges rágalmak"; *addig azonban teljes épségükben s minden betűjében fenntartjuk.*

Ime Benedek ur, most már tudjs, hogy ki irta a kérdéselt czikket s többé nem keresztelheti „egyszerű rágalomnak" csupán azon ráfogással, hogy azt senki sem irta alá, mert ezen czikket *nemcsak a magyar és német ajku képviselő tagjai, hanem az egész megyében levő mérsékeltebb román testvérek, szóval mindenki, ki ónt s a tényeket ismeri, készségesen aláírja a vámondja: hogy tökéltelenen igaz,* mi tehát tért nyitottunk s kényelmes alkalmat adunk urasagodnak a még nagyon is halvány szinben festetté álításainkat megczáfolhatni, de megvagyunk győződve, hogy — ámbár a félrevezetések és ámítások nagy mestere, — nem nyolczat, hanem egyetlen egyet sem fog találhatni, ki azt bizonyítsa, hogy a czikkben felhozottak nem valóságos tények, hanem rágalmak.

Végre mi a B. ur által általános rosszaszálassal, magán élete és a megyeszerte tisztelt jellemében vérig sértett s ez által vastag türelmőbíi kihozott alispán kutyakorbáccsali fenyegetését illeti, — azt B. ur is épen oly jól megértette s tudja, mint mi mindnyájan, hogy az egyedül B. ur qualifikálhatatlan kihívása és személyeskedése folytán méltán megérdemelt szen fenyegetés B. urnak szólt; az pedig épen nem való s tiszta rágalom, hogy Serbán Miklós orsz. képviselő nagy helyeslés között a nyíltt ülésben azt mondotta volna, „hogy ezen kutyakorbácsi visszapattanta és az alispán arczán fogna szláinkokra foszlani", mert Serbán Miklós ezen közgyűlésen beszédet ezen tárgyban egyáltalában nem is tartott s fel sem szólalt, s ha ezen ő nem érdekelt ügyben az alispán ellen ily kihívóag nyilatkozik, bizonynyal nemcsak elnöki rendreutasítást, hanem az alispántól megfelelő választ is kapott volna.

Azzal fejezzük be válaszunkat, hogy felkérjük Benedek Gyula urat; tegye le felvett tényes siskját (hiszen mi s az egész megye, azzal is, a nélkül is, igen jól ismerjük ő) s az általa anyira feldicsert hazafiságára appellálva, ettől megkövetelhetjük, hogy hagyjon fel a további tisztán az alispán elleni szenvedése bosszutól sugalt, az iránti magyar érdekek, koczkázátassával járó haszontalan torzszálkodásával, s hagyja el a román testvéreit, kik öt mostani magyarellenes romboló munkájokban csak nevetséges eszközökül használják fel, s tettekkel czáfoljon meg s bizonyítsa be nekünk, a mit valaszában oly önérzetesen állít: *„hogy a hazafiság csak tényekben s nem kérkedő szavakban nyilvánul", — s akkor elhiszszük, hogy hazafi — mákép nem!*

Fogaras, 1892. november hó 28.

Fogaras vármegye több magyar és német ajku bizottsági tagja.

Utolsó szó Kapocsány Móricz alispán urnak a Brasó czimü lap 142-ik számában megjelent Nyílt levelére.

Fogaras, 1892. nov. 28.

A politikai közéletben jelenleg uralkodó általános corruptionak erős kinyomata vonul végig az alispán urnak elleinen intézett czikksorozatában, mely politikai corruptionak főelve, mindenkit, ki a közpolitika terén az uralkodó hatalom és vármegyei hivatalos tényezőinek oda nem dobja magát és azok politikai akaratának nem bódul, — személyes becsületét, társadalmi állását, családi szentélyét, anyagi létezését — mindent kimélelenül megtámadni és a személy politikai és társadalmi hitelo lebunkózásával — agyon nyomni a politikai igazságot!

Én is vármegyénkben függetlenül a dominánó karó hivatalos személyektől — a politikai igazság szolgálatában állok és — innen erednek a czikkező alispán urnak és hivatalos szövetségtársainak a fentebbi czikkben nyilvánuló politikailag magyar embertől magyar ember elleni becstelen és legszeretedjelesebbb csupa korhult valótlánságokon alapuló támadássi személyem ellen, mely támadások fentjelzett politikai háttérére nézve teljes tájékozást nyujtanak a következő megyénkben közutdomásu politikai tények:

Fogaras vármegyében ez idő szerint két pártárnyalat áll egymással szemben: egyik a független polgári elemet képviseli, melyhez én is szerencsés vagyok tartozni; a másik a hivatalos klik-csoport, melynek leje az alispán ur.

Én és párthiveim a megengedett alkotmányos eszközökkel a független értelmiségtől támogatva küzdünk a vármegye akotmányos érdekei mellett; a hivatalos klik az alispán urat környező turbulens-elemektől támogatva — minden mozgásba hozható alkotmányellenes apparatussal küzd a közakarat elnyomása és a szabad polgári politikai vélemény elfojtására és az alispán ur ezen utóbbi hivatalos klikcsoport nevében indított és folytat legbrutálisabb eszközökkel irtó hadjáratot a vármegye közérdekei szolgálatában álló független polgári elemek ellen és első sorban ellenem, — ki midőn hazafiu kötelez forog kérdésben, — a hivatalos klik uszályhordozói előtt meghódolni soha sem szoktam.

Nem magyar politikai és nemzeti kérdésről van tehát közöttünk szó, — hanem egy alkotmányellenes hivatalos klik és azzal szövetkezett turbulens elemek a megye belbékéjét és az alkotmányos, megyei politikai és társadalmi, erkölcsi életet felforgatassal fenyegető veszélyes és politikailag eszélytelen czéljainak és törekvéseinek alkotmányos utoni megfékezéséről.

Kapocsányi Móricz ur tehát czikkében a hazai közvéleményt vezető férfiakre, midőn fennen hirdeti, hogy ő a magyarság érdekeben cselekszik, és hogy közöttünk magyar kérdésről van szó, — mert a jelenlegi, vármegyénkben már igen széles térben mozgó elharapodzott közdelemben nem magyar kérdésről van szó, — hanem a vármegye megtámadott alkotmányos önkormányzati jogai tiszteletben tartásáról és a hivatalos klik hatalmi tultengésének korlátozásáról esetleg szétrebbentéséről, a minek bizonyára ha az alispán ur és hivatalos szövetségesei politikai irányt nem változtatnak, — be is kell mielőbb következni, mert ha a vármegyei élet hatásas politikai erőkösöknek nem nyugszik, hanem puszta személyes érdekek kőpenik a vármegyei kormányzat rugóit — a politikai katasztrófa hogy be ne következzék, — politikai bűn volna!

És mivel ezt, nyiltan politikai feladatul tüztem ki és vármegyénkben az erkölcsös politikai élet és kifogástalan közigazgatási szervezeten nyugvó megyei közigazgatásnak létesítése érdekében alkotmányos jogeszközökkel előküzdött soraiban álló és elég bátor voltam a vármegyei lábrakapott személyes klikuralommal szembe nézni, — innen származik az alispán urnak és hivatalos complott társainak ellenem tapiált személyem elleni szenvedése, — mely ma már annyira elfajult, hogy még az egyéni becsület szentélyébe is szennyes sarukkal behatolni merészkednek!

Vagy nem az egyéni közbecsület ellen intézett merénylet és nemtelen rágalom-e az, midőn az alispán ur elég vakmerően azt állítja, hogy a mult vármegyei közgyűlésben a kutyakorbáccsali az alispáni hivatali állás tekintélyét roppant compromitáló fenyegetést ellenem használta, — holott ha ezt tszi — lott a gyűlés szine előtt, kesorrosen lakoi volna meg ezen minden birálaton alóli megfeleldkezésért és holott ezt minden személymegnevezés nélkül mondotta és holott épen ellenkezőleg az alispán ur lett a vármegye közgyűlése szine előtt országgyűlési képviselő és megyei bizottsági tag Serbán Miklós ur által nyilvánosan azzal megfenyegetve, hogy az a kutyakorbácsa az alispán ur hátán fog majd szétszakadni! és hogy ez így történt és

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

hogy a fenyegetés nem reám — hanem ellenkezőleg az alispán urra vonatkozott, megmondja nevezett országgyűlési képviselő az sajátkezűleg kiállított következő nyilatkozatában:

NYILATKOZAT.

Alólírt ezennel igazolom, hogy miután Fogaras vármegye mult közgyűlésében Kapocsányi Mórincz alispán ur senkit meg nem nevezve általánosságban, azon fenyegető kijelentést tette, hogy jördben kutyakorbácscsal fog a megyei közgyűlésben megjelenni, én hosszaszabban felszólaltam az oda nyilatkoztam, hogy megjelenhet, de az a kutyakorbacs az alispán ur hátán fogna szétfoszlani.

Kelt Fogarason, 1892. nov. 27.

Dr. Serbán Miklós s. k., országgyűlési képviselő és megyei bir. tag.

Ezen nyilatkozat által az alispán ur czikke leglényegesebb részében nyilt hazugságnak van minősítve és miután ezen czikk fűrészében hazug, 'ez által a czikk többi részei is egészben elvesztik a hiteles megbizhatóságot.

Az alispán ur pedig szépen zsebre rakta Serbán Miklós képviselő ur igazán becsületszérű nyilatkozatát és azért lovagias elégtételt nem kért!

Az alispán urnak oly ténykedését után tehát igen természetes, hogy tőle lovagias elégtételt ón sem követelhetten, de legyen meggyőződve, hogy ha ő a fennebbiek után és jelesen számos az itteni közvélemények még élénk emlékezetében álló éjjeli hőstettei után — lovagias elégtételre minősíttetnek találtam volna — nem késtem volna a lovagiasság keztyűjét labaihoz dobni!

Az alispán ur a mult képviselő választásokra is kiterjesztí a személyeskedéstől áradozó czikket, — és azt mondja, hogy kényszerített a visszalépésre — holott nyilt dolog, miszerint politikai okok kényszerítettek a visszalépésre.

Az alispán ur azonban elhallgatja, hogy ő is felépült a fogaras megyében mint képviselőjelölt és hogy ezen felépése minő botrányos politikai kudarczczal végződött? Ugyanis annak a nagy népszerűségnek, melylyel fenhangon kérkedik, mi lett az eredménye? az, hogy mint képviselőjelölt és alispán a legnagyobb hivatalos pressióval kapott 45 szavazat és ellenjelöltje az alispán ur ellenében megválasztatott 900 szavazat többséggel!

Mire vall ez? arra, hogy a mult képviselőválasztásnál nem engem, hanem saját magát buktatta meg az alispán ur! és bizony, bizony ezen bukta után személyes politikai hiteles ma már annyira alá szállt — miszerint a politikai és erkölcsi teljes tönk kimaradhatlan!

Kapocsányi Mórincz alispán ur azzal zárja be czikkét, hogy e czikket nem fogja elmondani, hogy megszólítsa, hogy megszólítsa, hogy megszólítsa

Sz. 16141/1892.

Pályázati hirdetmény.

(Állomások betöltése.)

Brassó város számvevőségénél és erdészeti pénztáránál az 1893 évi januar hó 1 ével a következő ujonan rendszeresitett tiszti állások lesznek betöltendők:

1.) A városi segédszámvevői állás évi 700 forint fizetés és 150 frt. lakpénzzel;

2.) a pénztártiszti állás évi 700 frt. fizetéssel és 150 frt. lakpénzzel;

3.) a számtiszti állás évi 550 frt. fizetéssel és 150 frt. lakpénzzel.

A segédszámvevői vagy számtiszti állásra pályázók tartoznak az 1883 évi 1. t. cz. 17 § ban követelt minősitést az állam-számvitelanból letett vizsgáról való bizonyitvány és a pénztártiszti állásra pályázók minősitésüket az 1883 évi 1. t. cz. 18 § a értelmében érettségi bizonyitvány által igazolni.

A pénztártiszti állásra pályázók, kik az állam-számviteltanból a vizsgát letették, előnyben részesülnek.

Ezen minősités a jelenleg-ea város szolgálatában álló számvevőségi és pénztári tisztviselőktől nem követeltetik.

A pénztártiszt köteles állásának elfoglalása napján évi fizetését felérő biztositékot képpénzben, vagy szabalyszerű értékpapirokban vagy árvabiztositékszerű biztositékban letenni.

A pályázati folyamodványok a fent jelölt állások iránt legkésőbb 1892 évi deczember hó 15-ik napjának déli 1 óráig az alább városi tanács iktató hivatalában átnyujtandók, mivel a későbben beérkező folyamodványok a nélkül, hogy tekintetbe vétetnének, folyamodónak vissza fognak adatni.

Brassó, 1892 évi december hó 1-én,

630 (2—2). **A városi tanács.**

Máriaczelli Gyomorcseppek

nagyszerűen hatnak gyomor bajoknál, nélkülözhetetlen és altalánosan ismeretes házi és sepszer.

A gyomorbetegségek tünetei: étköjetlenség, gyomorgörcsök, bőjös lehelet, felfuvás, savanyu felböfögés, hányinczér, gyomorégés, fejfájás, szédülés, lassu emésztés, szorgalmatlanság, sárgaság, sárgaság, szédülés, gyomorgörcs, nyálfolyás.

Ezen szer a gyomor, bélcsatorna, máj, epe, vese, hólyag és a gyomorral szomszédos szervek, gyomorfuvatlanságnál, a mennyiben ez a gyomorral szomszédos szervekben van, a legjobb szer.

Emiatt bajokban a *Máriaczelli gyomorcseppek* évek óta kitünőleg bizonyultak, a mint ezka meg sok bizonyitvány tanusitja. Egy kis üveg ára használati utasitással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi raktár:

Török József gyógyszertára

Budapest, Kinsky utca 12 sz.

A védjegyet és aláirást tüstelsen tessék megtekinteni. Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek hasonlatra nézve szelet van csomózva a kendő alatt, vagy a *Máriaczelli gyógyszerész* szavakkal van ellátva.

A Máriaczelli gyógyszerész valodiságáért felelős.

Brassóban: Hornung Gyula, Jekelius F. örökösei, Kelemen Ferencz a „Fehértemplomhoz" és Kugler E. „Hygeia" gyógyszerész: uraknál.

Hosszufalun Jekelius Gusztáv gyógyszerész urnál.

595 (3—42)

Jó üzemben lévő likörüzlet eladása. 633 (1—*)

Minthogy nyugalomba vonulni magamat elhatároztam, ennélfogva köztudomásra kivánom hozni, miszerint jó üzemben lévő **likör- és rozsolis-üzletemet,** melyet 25 év óta a helyi piaczon ugyanazon helyiségben Lőpiacz 2. sz. alatt érdeméyesen vezettem, készpénzért vagy biztositék ellenében eladni szándékozom.

A vásárolni szándékozók személyesen hozzám fordulhatnak: **Jeckel Vilmos**-hoz, Hirscher-utcza 11. sz. I. emelet.

Ha olyan valaki szándékozna átvenni, ki az üzletben vagy a gyártásban nem eléggé jártas, szivesen vállalkozom rá, hogy neki oktatást nyujtsak sőt utbaigazitásokkal, tanácscsal támogassam.

TUTSEK E.

temetkezési intézete,

BRASSÓ, Kapu-utcza 4. sz. a Tehén-piacz sarkon.

Ajánlja a n. é. közönség becses figyelmébe — előforduló halálesetek alkalmára — jól berendezett **temetkezési intézetét** hol minden a temetkezéshez szükséges tárgyak a legolcsóbbtól a legfinomabbig, mindig készletben és jutányos árakban találhatók.

Ércz-koporsók bizományi raktára a legelső **bécsi** ércz-koporsó gyárból.

Saját műhelyében készült mindennemű fakoporsók, — diszes kiállitásu **érez utánzott** koporsók és finom politurozott **cserefa**-koporsók olcsó árakban. — Továbbá szép **sir-koszoruk** és koszoru **szalagok**, valamint minden a temetkezéshez szükségelt czikkek jutányos árban kaphatók.

Márvány siremlékek képviselete.

Saját diszes halottas kocsi 2 és 4 fogatuan, valamint egész ujonan épitett diszes **kék gyerek halottas kocsi** és minkettőhez kivánatra a testvivők is a nagyérdemű közönség becses rendelkezésére állanak.

Elvállalok nagyon méltányos árakért teljes kiállításokat, minden osztály szerint, vallás és nemzetiségi különbség nélkül oly formán: hogy az illető gyászoló családnak semmi utánjárása nincsen, melyeket az eddig ismert pontossággal és egyhevegő rendbel intézek el, a miért is előforduló halálesetek alkalmára becses pártfogásukba ajánlom intézetemet.

Végül pedig ajánlom **közvetitő, cselédszerző** és **ügynöki** intézetemet is, melynél a pontos eljárás szintén fő feladatom

Kiváló tisztelettel

Tutsek E.

331 (19—*

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Tavaszi gyógyitás — Nyári gyógyitás — Őszi gyógyitás — Téli gyógyitás

Csak akkor valódi, ha minden dobozon a gyár-jegy, egy sas és MOLL A sokszorositott czége látható.

Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altesthajok gyomorgörcs, nyálk, gyomorégés, szekrekedésnél, májbajok vértoulás aranyér és a legkülönfélebb nói betegségknél. Egy eredeti dobozt használ ati utasással 1 frt

R ktárak az ország nevezetesebb gyógyszertáraiban.

MOLL A gy-gyszerész cs. kir. udvari szállitó BÉCS Stadt. Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvét mellett. 2 dobozná keve sebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. urhoz Bécsben

Ülő foglalkozásomnál az ön Moll-féle Seidltzporai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szivélyes „Isten fizesse meg"-et mondok érte; ezeka gyomrot jóvá és a főt könnyüvé teszik.

Tisztelettel

STEINKO P. J., lelkész Honnetschlag-ban

MOLL SEIDLITZ POR

Legjobb bedörzsölő szer köszvény csúz és minden meghülési betegségek ellen.

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg MOLL A. védjegyét tünteti fel és „A. MOLL" felirattu önozattal van zárva. A MOLL-féle francia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomcsillapitó bedörzsölési szer köszvény, csuz és a meghülés egyéb következményeinél legismeretesb népszer. —

Egy önozott eredeti üveg ára: 90 krajczár.

FŐ-SZÉTKÜLDÉS.

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállitó által,

BÉCS, I., Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellet tejesittetnek.

A raktárakban tesszék határoztatlan MOLL A. aláirásá val és védjegyével ellátott készitményeket kérni

Szétküldés naponta utánvéttel. Két üvegnél kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. gyógyszerész urhoz, Bécs.

Kitünő Moll-féle francia borszesz és sója vidékemen nagyszerűen működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segitségére készletet óhajtok tartani magamnál. Mély tisztelettel

Hornof, lelkész Micholup-ban.

Raktárak Brassóban: Jekelius Nándor, Roth Viktor, Kellemen Ferencz, Kugler Ede gyógyszerész uraknál; Demeter Eremias unokaöcscse, J. L. és A. Hessheimer és Hornung Gyula & Teutsch urak kereskedéseiben.

356 (38—60

KATHREINER

Felülmulhatlan kávépóték

Mindenütt kapható.

542 10—10

Kneipp-malátakávéja.

Valódi csak ezen védjegygyel.

Utánzásoktól óvatik.

Brassó, nyomatott a kiadó-tulajdonos KÖZMŰVELŐDÉS irodalmi és műnyomdai részvénytársaság könyvnyomdájában.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.